TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Khóa tu mùa Hè: Khi nhà chùa chung tay bồi đắp thế hệ tương lai

ISSN: 2734-9195 10:48 03/06/2026

Khi gia đình, nhà trường, xã hội và các tổ chức tôn giáo cùng chung tay thực hiện nhiệm vụ xây dựng con người, những giá trị tốt đẹp của dân tộc sẽ được bồi đắp từ gốc rễ.

Mỗi dịp hè, hàng vạn thanh thiếu niên trên khắp cả nước lại tìm đến các cơ sở Phật giáo để tham gia các **khóa tu mùa hè** do các cơ sở tôn giáo thuộc Giáo hội Phật giáo Việt Nam (GHPGVN) tổ chức.

Hình mang tính minh bọa. Nguồn: Internet

Nếu như cách đây hơn hai thập niên, đây mới chỉ là hoạt động mang tính thử nghiệm ở một số tự viện, thì đến nay khóa tu mùa hè đã trở thành một mô hình giáo dục xã hội có sức lan tỏa sâu rộng, được đông đảo phụ huynh, nhà trường và cộng đồng quan tâm.

Từ chủ trương của Đảng về xây dựng con người đến những mô hình giáo dục xã hội cụ thể

Quan điểm nhất quán của Đảng ta là phát triển con người vừa là mục tiêu, vừa là động lực của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 09/06/2014 của Ban Chấp hành Trung ương khóa XI về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam xác định rõ nhiệm vụ: "Xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện", hướng tới các giá trị cốt lõi là yêu nước, nhân ái, nghĩa tình, trung thực, đoàn kết, cần cù và sáng tạo.

Kết luận số 76-KL/TW ngày 04/06/2020 của Bộ Chính trị tiếp tục nhấn mạnh yêu cầu phát huy vai trò của gia đình, nhà trường, cộng đồng xã hội, các tổ chức chính trị - xã hội và các tổ chức tôn giáo trong xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, giáo dục đạo đức, lối sống cho thế hệ trẻ.

Văn kiện Đại hội XIII của Đảng khẳng định nhiệm vụ: "Khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc; phát huy giá trị văn hóa và sức mạnh con người Việt Nam". Đây không chỉ là định hướng chiến lược về văn hóa mà còn là yêu cầu đối với mọi chủ thể tham gia quá trình giáo dục con người.

Tinh thần đó tiếp tục được cụ thể hóa trong các chủ trương mới của Đảng về phát triển văn hóa, xây dựng hệ giá trị quốc gia, hệ **giá trị văn hóa**, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam trong thời kỳ mới.

Điều đáng chú ý là sức hấp dẫn của các khóa tu không đến từ các nghi lễ tôn giáo, mà đến từ những giá trị thiết thực đối với việc hình thành nhân cách, đạo đức và kỹ năng sống của thế hệ trẻ.

Trong bối cảnh chuyển đổi số, toàn cầu hóa và sự phát triển mạnh mẽ của mạng xã hội, khi thanh thiếu niên đứng trước nhiều cơ hội nhưng cũng đối mặt với không ít thách thức về định hướng giá trị, sức khỏe tinh thần và văn hóa ứng xử, sự phát triển của các khóa tu mùa hè phản ánh một nhu cầu xã hội có thật, đó là nhu cầu xây dựng những môi trường giáo dục lành mạnh, nhân văn và giàu tính trải nghiệm ngoài phạm vi nhà trường.

Nhìn từ góc độ này, các khóa tu mùa hè của GHPGVN là một trong những mô hình xã hội hóa giáo dục đang trực tiếp góp phần hiện thực hóa các mục tiêu chiến lược mà Đảng đã đề ra.

Sự đồng hành của GHPGVN với sự nghiệp "trồng người"

Trong suốt chiều dài lịch sử hơn 2.000 năm đồng hành cùng dân tộc, Phật giáo Việt Nam luôn thể hiện rõ tinh thần nhập thế, hộ quốc an dân và gắn bó với đời

sống xã hội.

Ngày nay, tinh thần ấy tiếp tục được thể hiện thông qua các hoạt động giáo dục, từ thiện xã hội, bảo vệ môi trường, chăm sóc người yếu thế và đặc biệt là công tác hướng dẫn thanh thiếu niên.

Hình mang tính minh bọa. Nguồn: Internet

Nghị quyết Đại hội đại biểu Phật giáo toàn quốc lần thứ IX (nhiệm kỳ 2022 - 2027) xác định phương châm hoạt động của Giáo hội là "Kỷ cương - Trách nhiệm - Đoàn kết - Phát triển", đồng thời nhấn mạnh nhiệm vụ tăng cường giáo dục thanh thiếu niên, xây dựng lớp trẻ có lý tưởng sống, đạo đức, trí tuệ và tinh thần phụng sự xã hội.

Trên cơ sở đó, Hội đồng Trị sự GHPGVN liên tục ban hành các văn bản hướng dẫn tổ chức khóa tu mùa hè.

Thông bạch số 95/TB-HĐTS năm 2024 yêu cầu các khóa tu phải góp phần giáo dục lòng biết ơn, tinh thần trách nhiệm, khả năng tự lập, kỹ năng làm việc nhóm, ý thức cộng đồng và trách nhiệm đối với gia đình, xã hội.

Thông bạch số 222/TB-HĐTS ngày 26/05/2025 tiếp tục xác định khóa tu mùa hè là hoạt động giáo dục thanh thiếu niên quan trọng của Giáo hội, hướng tới mục tiêu "trải nghiệm tu học mà vui chơi bổ ích, vui chơi bổ ích mà trải nghiệm tu học".

Theo hướng dẫn của Hội đồng Trị sự, nội dung chương trình được xây dựng theo tỷ lệ khoảng 45% thời lượng dành cho giáo dục Phật pháp và đạo đức; 40% dành cho kỹ năng sống, kỹ năng mềm, hoạt động rèn luyện; 15% dành cho sinh

hoạt tập thể và vui chơi lành mạnh.

Những quy định này cho thấy trọng tâm của khóa tu mùa hè là giáo dục con người toàn diện chứ không phải thực hành nghi lễ tôn giáo đơn thuần.

Giá trị cốt lõi của khóa tu mùa hè: Giáo dục công dân từ nền tảng đạo đức

Thực tiễn cho thấy, phần lớn nội dung của các khóa tu mùa hè hiện nay tập trung vào những vấn đề thiết thân đối với sự phát triển toàn diện của thanh thiếu niên trong bối cảnh xã hội hiện đại. Đó là giáo dục lòng hiếu kính cha mẹ, biết ơn thầy cô, ý thức trách nhiệm với gia đình, lòng nhân ái, tinh thần sẻ chia, kỹ năng ứng xử văn minh, kỹ năng làm việc nhóm, khả năng quản trị cảm xúc, năng lực thích ứng với môi trường số và trách nhiệm đối với cộng đồng. Đây cũng chính là những nội dung phù hợp với mục tiêu xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện được xác định trong các văn kiện của Đảng về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước.

Nhiều chương trình như “Bông hồng cài áo”, “Tri ân cha mẹ”, “Lắng nghe để yêu thương”, “Một ngày sống chậm”, “Chính niệm trong đời sống số”, “Thắp sáng ước mơ”, “Hành trình về nguồn”, “Nói không với bạo lực học đường”, “Kỹ năng phòng chống xâm hại trẻ em”, “Sống xanh vì cộng đồng” đã tạo nên những tác động tích cực đối với nhận thức và hành vi của người trẻ.

Hình mang tính minh bọa. Nguồn: Internet

Không ít em sau khi tham gia khóa tu đã có sự thay đổi rõ rệt trong cách ứng xử với cha mẹ, giảm tình trạng lệ thuộc vào mạng xã hội, biết chia sẻ công việc gia đình, nâng cao ý thức học tập và tham gia các hoạt động thiện nguyện. Nhiều phụ huynh phản hồi rằng con em mình trở nên điềm tĩnh hơn, biết lắng nghe hơn và có trách nhiệm hơn với bản thân sau thời gian tham gia khóa tu.

Giá trị của các khóa tu mùa hè càng trở nên rõ nét trong bối cảnh nhiều vấn đề xã hội đang tác động trực tiếp đến thanh thiếu niên. Theo số liệu của Bộ Giáo dục và Đào tạo, mỗi năm cả nước ghi nhận hàng nghìn vụ việc liên quan đến bạo lực học đường dưới nhiều hình thức khác nhau; trong khi đó, tỷ lệ trẻ em và thanh thiếu niên sử dụng internet thường xuyên ngày càng tăng.

Việt Nam hiện có trên 78 triệu người sử dụng internet, trong đó thanh thiếu niên là nhóm sử dụng mạng xã hội với tần suất cao nhất.

Môi trường số mang lại nhiều cơ hội phát triển nhưng đồng thời cũng đặt ra những nguy cơ về lệch chuẩn hành vi, nghiện mạng xã hội, suy giảm kỹ năng giao tiếp trực tiếp và khủng hoảng tâm lý. Trong bối cảnh đó, những không gian giáo dục trải nghiệm lành mạnh, giàu tính nhân văn như khóa tu mùa hè đang góp phần hỗ trợ gia đình, nhà trường và xã hội trong việc định hướng nhân cách cho thế hệ trẻ.

Điều quan trọng là các giá trị được truyền tải trong khóa tu không chỉ là các giá trị của Phật giáo mà còn là những giá trị phổ quát của xã hội văn minh và Nhà nước pháp quyền. Đó là lòng nhân ái, tinh thần trách nhiệm, sự trung thực, tính kỷ luật, ý thức tôn trọng pháp luật và trách nhiệm công dân.

Những giá trị này hoàn toàn phù hợp với mục tiêu giáo dục được quy định tại Điều 2 Luật Giáo dục năm 2019, trong đó xác định giáo dục nhằm phát triển con người Việt Nam toàn diện về đạo đức, tri thức, văn hóa, sức khỏe, thẩm mỹ, nghề nghiệp; có phẩm chất, năng lực và ý thức công dân; có lòng yêu nước, tinh thần dân tộc và trách nhiệm đối với bản thân, gia đình và xã hội.

Từ góc độ chính sách công, có thể khẳng định các khóa tu mùa hè đang góp phần thực hiện hiệu quả nhiều chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước về công tác thanh niên. Nghị quyết số 25-NQ/TW ngày 25/7/2008 của Ban Chấp hành Trung ương khóa X về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên; Luật Thanh niên năm 2020; Chiến lược phát triển thanh niên Việt Nam giai đoạn 2021-2030 ban hành theo Quyết định số 1331/QĐ-TTg ngày 24/7/2021 của Thủ tướng Chính phủ đều nhấn mạnh yêu cầu xây dựng lớp thanh niên có lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, ý thức công dân và trách nhiệm xã hội.

Những mục tiêu này có sự tương đồng đáng kể với nội dung giáo dục đạo đức, kỹ năng sống và tinh thần phụng sự cộng đồng được triển khai tại các khóa tu mùa hè của GHPGVN.

Thượng tôn pháp luật là nguyên tắc bất di bất dịch

Tuy nhiên, để các khóa tu mùa hè thực sự phát huy giá trị giáo dục, nhân văn và đóng góp tích cực cho sự phát triển toàn diện của thanh thiếu niên, mọi hoạt động tổ chức phải được đặt trong khuôn khổ Hiến pháp và pháp luật, bảo đảm hài hòa giữa quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo với yêu cầu bảo vệ quyền con người, quyền trẻ em và lợi ích của xã hội.

Cụ thể hóa tinh thần của Hiến pháp; Luật Tín ngưỡng, Tôn giáo năm 2016 (sửa đổi năm 2026) quy định tổ chức tôn giáo được quyền tổ chức hoạt động tôn giáo, hoạt động giáo dục tôn giáo, hoạt động từ thiện, nhân đạo và các hoạt động phục vụ cộng đồng theo quy định của pháp luật.

Các khóa tu mùa hè do các cơ sở Phật giáo tổ chức chính là một hình thức hoạt động tôn giáo kết hợp giáo dục đạo đức, kỹ năng sống và phục vụ cộng đồng. Tuy nhiên, quyền tổ chức hoạt động không phải là quyền tuyệt đối mà luôn gắn liền với trách nhiệm pháp lý, trách nhiệm xã hội và nghĩa vụ bảo đảm an toàn cho người tham gia.

Trong bối cảnh nhiều khóa tu hiện nay thu hút số lượng lớn thanh thiếu niên, có nơi tiếp nhận từ vài trăm đến hàng nghìn khóa sinh trong một đợt sinh hoạt, yêu cầu tuân thủ pháp luật càng trở nên cấp thiết.

Theo thống kê của GHPGVN, mỗi năm có hàng trăm khóa tu mùa hè được tổ chức trên cả nước, thu hút hàng chục nghìn thanh thiếu niên tham gia. Quy mô ngày càng lớn đồng nghĩa với việc các cơ sở tổ chức phải nâng cao năng lực quản lý, bảo đảm đầy đủ các điều kiện về cơ sở vật chất, nhân sự và các biện pháp bảo vệ người tham gia.

Theo đó, các cơ sở tổ chức khóa tu phải thực hiện nghiêm các quy định của pháp luật về:

- Bảo vệ trẻ em theo Luật Trẻ em năm 2016, trong đó bảo đảm quyền được bảo vệ, chăm sóc, giáo dục và phát triển toàn diện của trẻ em; phòng ngừa mọi hành vi bạo lực, xâm hại, bỏ mặc hoặc đối xử không phù hợp với trẻ em;

- Bảo đảm an ninh, trật tự theo các quy định của pháp luật về an ninh cơ sở và quản lý người tham gia hoạt động tập trung đông người;

- Thực hiện nghiêm Luật Phòng cháy và Chữa cháy năm 2001 (được sửa đổi, bổ sung năm 2013) và Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ năm 2024, bảo đảm các điều kiện an toàn tại nơi sinh hoạt, lưu trú tập trung;

- Tuân thủ Luật An toàn thực phẩm năm 2010, bảo đảm nguồn thực phẩm, quy trình chế biến, bảo quản và vệ sinh ăn uống cho khóa sinh;

- Bố trí phương án chăm sóc sức khỏe, sơ cấp cứu và xử lý tình huống y tế phát sinh theo quy định của pháp luật về khám bệnh, chữa bệnh;

- Thực hiện công khai, minh bạch trong việc tiếp nhận, quản lý và sử dụng các khoản đóng góp, tài trợ, công đức hoặc kinh phí tổ chức;

- Bảo đảm trách nhiệm dân sự đối với người tham gia trong trường hợp xảy ra sự cố gây thiệt hại về sức khỏe, tài sản hoặc quyền, lợi ích hợp pháp khác.

Đặc biệt, Luật Trẻ em năm 2016 quy định rõ trách nhiệm của cơ quan, tổ chức, cơ sở giáo dục và cá nhân trong việc bảo vệ trẻ em khỏi mọi nguy cơ bị xâm hại, bạo lực, tai nạn thương tích.

Do phần lớn người tham gia khóa tu mùa hè là trẻ em, học sinh và thanh thiếu niên chưa thành niên, nên yêu cầu bảo đảm môi trường sinh hoạt an toàn, lành mạnh, thân thiện phải được xem là tiêu chí bắt buộc chứ không chỉ là yêu cầu mang tính khuyến khích.

Bên cạnh đó, Nghị định số 95/2023/NĐ-CP ngày 29/12/2023 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo đã bổ sung cơ chế pháp lý quan trọng nhằm nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước.

Nghị định quy định xử phạt đối với các hành vi tổ chức hoạt động tín ngưỡng, tôn giáo không đúng quy định của pháp luật; lợi dụng hoạt động tín ngưỡng, tôn giáo để trục lợi; cản trở việc thực hiện quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo của người khác; xâm phạm quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân; hoặc gây ảnh hưởng đến quốc phòng, an ninh, trật tự, an toàn xã hội.

Đây là cơ sở pháp lý quan trọng để ngăn ngừa tình trạng thương mại hóa hoạt động tôn giáo, tổ chức khóa tu thiếu trách nhiệm hoặc lợi dụng danh nghĩa giáo dục đạo đức để thực hiện các hoạt động trái pháp luật.

Vì vậy, việc tuân thủ pháp luật không phải là sự hạn chế đối với hoạt động tôn giáo mà chính là điều kiện bảo đảm cho các khóa tu được tổ chức một cách chuyên nghiệp, an toàn, minh bạch và bền vững.

Những vấn đề cần tiếp tục hoàn thiện

Bên cạnh những kết quả tích cực đã đạt được, sự phát triển nhanh chóng về quy mô và số lượng các khóa tu mùa hè trong những năm gần đây cũng đặt ra nhiều yêu cầu mới đối với công tác quản lý, tổ chức và nâng cao chất lượng hoạt động. Nếu không được định hướng và chuẩn hóa kịp thời, một số hạn chế phát sinh có thể ảnh hưởng đến uy tín của Giáo hội, hiệu quả giáo dục của khóa tu cũng như quyền và lợi ích hợp pháp của người tham gia.

Trước hết, cần tiếp tục chuẩn hóa đội ngũ giảng sư, tăng ni phụ trách, huynh trưởng, tình nguyện viên và lực lượng hỗ trợ. Thực tiễn cho thấy chất lượng của một khóa tu phụ thuộc rất lớn vào năng lực chuyên môn, kỹ năng sư phạm, tâm lý lứa tuổi và khả năng xử lý tình huống của đội ngũ trực tiếp hướng dẫn khóa sinh.

Trong bối cảnh phần lớn người tham gia là thanh thiếu niên từ 12 đến 22 tuổi, đang ở giai đoạn hình thành nhân cách và dễ chịu tác động bởi môi trường xã hội, việc trang bị kiến thức về tâm lý học, giáo dục học, kỹ năng bảo vệ trẻ em, kỹ năng sơ cấp cứu, phòng chống bạo lực học đường và hỗ trợ sức khỏe tinh thần là yêu cầu cần thiết. Điều này cũng phù hợp với tinh thần của Luật Trẻ em năm 2016 và Chương trình hành động quốc gia vì trẻ em giai đoạn 2021-2030 theo Quyết định số 23/QĐ-TTg ngày 07/01/2021 của Thủ tướng Chính phủ.

Thứ hai, cần đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số trong toàn bộ quy trình tổ chức khóa tu. Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia đã xác định chuyển đổi số là động lực quan trọng để nâng cao hiệu quả quản trị xã hội. Theo đó, các cơ sở Phật giáo nên xây dựng hệ thống đăng ký trực tuyến, cơ sở dữ liệu khóa sinh, hồ sơ sức khỏe điện tử, quản lý điểm danh, kết nối thông tin với phụ huynh và công khai các khoản thu - chi liên quan đến hoạt động khóa tu. Việc ứng dụng công nghệ không chỉ giúp giảm chi phí quản lý mà còn nâng cao tính minh bạch, khả năng giám sát và trách nhiệm giải trình của đơn vị tổ chức.

Thứ ba, cần xây dựng cơ chế phối hợp chặt chẽ và thường xuyên hơn giữa gia đình, nhà trường, chính quyền địa phương và cơ sở Phật giáo. Nghị quyết số 29-NQ/TW về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo xác định giáo dục là trách nhiệm của gia đình, nhà trường và toàn xã hội. Vì vậy, khóa tu mùa hè chỉ thực sự phát huy hiệu quả khi trở thành một mắt xích trong hệ sinh thái giáo dục thống nhất.

Những giá trị tích cực được hình thành trong thời gian tham gia khóa tu cần được tiếp tục duy trì và củng cố thông qua môi trường gia đình và nhà trường. Ngược lại, thông tin từ phụ huynh và giáo viên cũng giúp ban tổ chức hiểu rõ hơn đặc điểm tâm lý, hoàn cảnh và nhu cầu của từng khóa sinh để có phương pháp giáo dục phù hợp.

Thứ tư, cần kiên quyết đấu tranh với các hiện tượng giả danh GHPGVN, giả mạo văn bản của Hội đồng Trị sự, sử dụng trái phép danh nghĩa chùa, tự viện hoặc khóa tu để trục lợi.

Những năm gần đây, trên không gian mạng đã xuất hiện một số trường hợp sử dụng hình ảnh, danh nghĩa Phật giáo để kêu gọi tài trợ, vận động đóng góp hoặc tổ chức các chương trình không được cơ quan có thẩm quyền cho phép, gây ảnh hưởng đến uy tín của Giáo hội và làm phát sinh nguy cơ mất an toàn cho người tham gia.

Luật An ninh mạng năm 2025, Bộ luật Hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2025) cùng Nghị định số 95/2023/NĐ-CP đã quy định rõ các chế tài xử lý đối với hành vi giả mạo tổ chức, lừa đảo chiếm đoạt tài sản, lợi dụng hoạt động tín ngưỡng, tôn giáo để trục lợi hoặc xâm phạm quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân. Do đó, việc công khai danh sách các khóa tu chính thống, tăng cường xác thực thông tin và đẩy mạnh truyền thông chính thức của Giáo hội là yêu cầu cấp thiết hiện nay.

Thứ năm, cần đặc biệt quan tâm đến giáo dục kỹ năng số, đạo đức số và văn hóa ứng xử trên không gian mạng cho thanh thiếu niên.

Theo báo cáo của Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc (UNICEF), Việt Nam hiện có hàng chục triệu trẻ em và thanh thiếu niên sử dụng Internet thường xuyên; tỷ lệ tiếp cận mạng xã hội ở nhóm tuổi học sinh thuộc nhóm cao trong khu vực.

Bên cạnh những lợi ích to lớn, môi trường số cũng kéo theo nhiều nguy cơ như tin giả, bạo lực mạng, lừa đảo trực tuyến, nghiện Internet, nội dung độc hại và sự suy giảm khả năng giao tiếp trực tiếp. Đây là những vấn đề tác động ngày càng sâu sắc đến sự hình thành nhân cách của thế hệ trẻ.

Vì vậy, bên cạnh việc giáo dục đạo đức truyền thống, các khóa tu cần bổ sung nội dung về trách nhiệm công dân trên không gian mạng, kỹ năng nhận diện thông tin sai lệch, kỹ năng bảo vệ dữ liệu cá nhân, ứng xử văn minh trên mạng xã hội và sử dụng công nghệ một cách an toàn, có trách nhiệm.

Ngoài ra, GHPGVN cũng cần nghiên cứu xây dựng bộ tiêu chí hoặc quy chuẩn chung đối với các khóa tu mùa hè trên phạm vi toàn quốc, bao gồm các tiêu

chuẩn về chương trình giáo dục, số lượng khóa sinh, điều kiện cơ sở vật chất, tiêu chuẩn nhân sự, quy trình bảo đảm an toàn, công tác tài chính và cơ chế giám sát.

Việc hình thành một hệ thống tiêu chuẩn thống nhất sẽ góp phần nâng cao chất lượng hoạt động, hạn chế những cách làm tự phát, đồng thời tạo cơ sở để nhân rộng các mô hình tốt, kinh nghiệm hay trong toàn Giáo hội.

Khi gia đình, nhà trường, xã hội và các tổ chức tôn giáo cùng chung tay thực hiện nhiệm vụ xây dựng con người, những giá trị tốt đẹp của dân tộc sẽ được bồi đắp từ gốc rễ.

Sự phối hợp chặt chẽ giữa các chủ thể giáo dục sẽ tạo nên môi trường phát triển lành mạnh, giúp thanh thiếu niên hình thành nhân cách, bản lĩnh, năng lực thích ứng và tinh thần trách nhiệm đối với bản thân, gia đình và đất nước.

Tác giả: **Vững Nguyễn**